

Hydranty zewnętrzne w ochronie przeciwpożarowej

*Tomasz Markowski
Maksymilian Żurawski
Michał Ołdak
Krzysztof Bocian*

**Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpożarowej
im. Józefa Tuliszkowskiego
Państwowy Instytut Badawczy**

**CNBOP-PIB-0022
Wydanie 1, Kwiecień 2014**

CNBOP-PIB Standard Ochrona Przeciwpożarowa

Hydranty zewnętrzne w ochronie przeciwpożarowej

Józefów 2014

Opracował zespół autorski w składzie:

mgr inż. Tomasz Markowski
mgr inż. Maksymilian Żurawski
mgr inż. Michał Ołdak
techn. Krzysztof Bocian

Przygotowanie do wydania:

Anna Golińska

© Copyright by Wydawnictwo Centrum Naukowo-Badawczego
Ochrony Przeciwpożarowej im. Józefa Tuliszkowskiego
Państwowy Instytut Badawczy

© Każda część niniejszego standardu może być przedrukowywana lub kopiowana
jakakolwiek techniką bez pisemnej zgody Dyrektora Centrum Naukowo-Badawczego
Ochrony Przeciwpożarowej – Państwowego Instytutu Badawczego

Wydawnictwo Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej
im. Józefa Tuliszkowskiego – Państwowy Instytut Badawczy
05-420 Józefów k/Otwocka, ul. Nadwiślańska 213
tel. +48 (22) 76 93 200, 300; fax: +48 (22) 76 93 356
e-mail: cnbop@cnbop.pl www.cnbop.pl
Wydanie I

Projekt okładki: Barbara Dominowska
Druk, skład i oprawa: Barbara Dominowska, Beata Lenarczyk

Spis treści

Słowo wstępne	4
0. Skróty i definicje	4
1. Budowa, podział i zasada działania hydrantów zewnętrznych	5
1.1 Podział hydrantów ze względów konstrukcyjnych.....	5
1.1.1 Hydranty nadziemne	5
1.1.2. Hydranty podziemne.....	6
1.2 Podział hydrantów ze względu na możliwości wykorzystania	6
2. Zasady wprowadzania hydrantów do obrotu.....	8
2.1 Stan prawny w zakresie oceny zgodności hydrantów do 1 lipca 2013 r.....	8
2.2 Stan prawny w zakresie oceny zgodności hydrantów po 1 lipca 2013 r.....	9
3. Dopuszczenie do użytkowania (Świadectwo dopuszczenia)	17
4. Badania hydrantów zewnętrznych.....	20
4.1 Ocena stałości właściwości użytkowych	21
4.2 Dopuszczenie do użytkowania	22
5. Najczęściej występujące problemy w procesach dopuszczenia i ocenach stałości właściwości użytkowych hydrantów zewnętrznych.....	22
6. Podsumowanie	23
7. Literatura	23
Działalność Jednostki Certyfikującej	24

Słowo wstępne

Niniejszy standard przedstawia budowę i zasadę działania hydrantów przeciwpożarowych zewnętrznych podziemnych i nadziemnych w aspekcie procesu wprowadzania hydrantów do obrotu i dopuszczenia ich do użytkowania w ochronie przeciwpożarowej. Niniejszy standard przedstawia również najważniejsze zagadnienia dotyczące procesu badawczego hydrantów. Materiał został wzbogacony o wzory aktualnie wydawanych dokumentów w świetle obowiązujących przepisów certyfikatów stałości właściwości użytkowych (CPR) i świadectw dopuszczenia. Wprowadzenie wyrobu do obrotu i użytkowania wymaga nabycia specjalistycznej wiedzy, która została w sposób syntetyczny opisana w poszczególnych rozdziałach standardu. Istotną kwestią zawartą w standardzie jest również zmiana obowiązujących od lipca 2013 r. zasad wprowadzania wyrobów do obrotu w krajach UE.

0. Skróty i definicje

Hydrant nadziemny – hydrant przeciwpożarowy w kształcie kolumny, wznoszący się z poziomu poniżej gruntu, przeznaczony głównie do zasilania wodą do zwalczania pożaru, który także może być stosowany przez użytkowników wody¹.

Hydrant podziemny – hydrant przeciwpożarowy w podziemnej komorze ze skrzynią hydrantową uliczną, przeznaczony głównie do zasilania wodą, służącą do zwalczania pożaru, który także może być stosowany przez użytkowników wody.

Ciśnienie nominalne PN – literowo-cyfrowe oznaczenie używane do celów informacyjnych, uwzględniające kombinację własności numerycznych i wymiarów charakterystycznych elementów rurociągu. Składa się ono z liter PN, po których następuje bezwymiarowa zaokrąglona liczba.

Średnica nominalna DN – literowo cyfrowe oznaczenie wielkości elementów rurociągu stosowane w celu informacyjnym. Składa się z liter DN, po których następuje bezwymiarowa zaokrąglona liczba, luźno związana z wymiarami rzeczywistymi przelotu lub średnicy zewnętrznej końcówek przyłączeniowych, wyrażonymi w milimetrach².

CPD – (Construction Product Directive) Wprowadzenie wyrobu budowlanego na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o wyrobach budowlanych* (Dz. U. nr 92, poz. 881), implementującej ww. dyrektywę 89/106/EEC, z dnia 21.12.1988 r. w sprawie zbliżenia ustaw i aktów wykonawczych Państw Członkowskich dotyczących wyrobów budowlanych, zmienioną przez dyrektywę 93/68/EEC z dnia 22.06.1993 r., ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r o systemie oceny zgodności (Dz.U. nr 204 z 2004r.poz. 2087, z późn. zm.)

CPR – (*Construction Product Regulation*) Wprowadzenie wyrobu budowlanego na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiające zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EEG (Dz. U. L 88/5 z 4.4.2011) (CPR).

¹ PN-EN 14384:2009 Hydranty przeciwpożarowe nadziemne

² PN-EN 14339:2009 Hydranty przeciwpożarowe podziemne

1. Budowa, podział i zasada działania hydrantów zewnętrznych

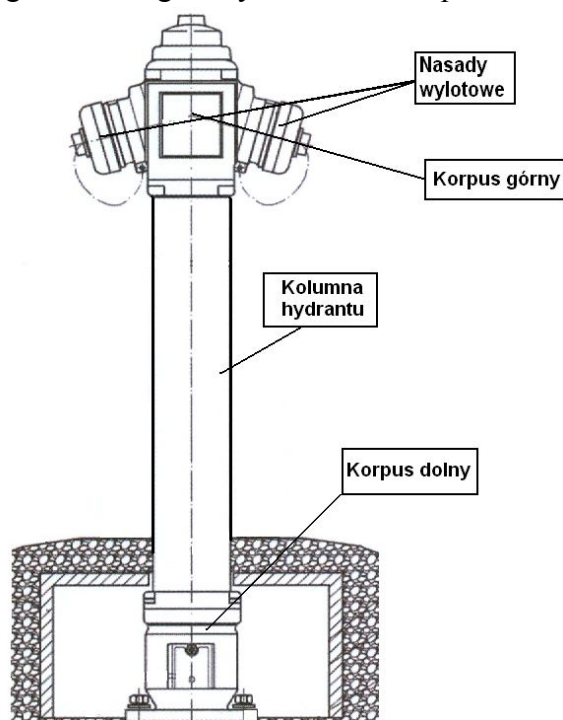
Hydranty nadziemne - zgodnie z definicją normy PN-EN 14384 Hydranty przeciwpożarowe nadziemne jest to przyłącze do sieci zasilania wodą, wraz z zaworem odcinającym i nasadami przyłączeniowymi służącymi do pobierania wody do celów gaśniczych przez ratowników.

Hydranty podziemne - zgodnie z definicją z normy PN EN 14339 Hydranty przeciwpożarowe podziemne jest to przyłącze do sieci zasilania wodą z zaworem odcinającym umieszczone w podziemnej skrzynce służące do pobierania wody do celów gaśniczych przez ratowników przy użyciu najczęściej stojaka hydrantowego.

1.1 Podział hydrantów ze względów konstrukcyjnych

1.1.1 Hydranty nadziemne

Są to wyroby budowlane, które posiadają formę kolumny, poprzez wnętrze której pobierana jest woda z rurociągu. Następnym elementem hydrantu jest głowica zaopatrzona w nasady pozwalające na przymocowanie węży pożarniczych. Natomiast w dolnej części hydrantu znajduje się żeliwna komora zaworowa zawierająca grzyb stanowiący zawór oraz urządzenie odwadniające. Korpus komory dolnej połączony jest z kołnierzem przyłączeniowym pozwalającym zamontować hydrant na rurociągu. Górna część hydrantów to zazwyczaj korpus żeliwny posiadający otwory wylotowe zaopatrzone w nasady. Korpus górny posiada również element napędowy na zakończeniu trzpienia, za pomocą którego poprzez rurę dystansową ruch obrotowy przenoszony jest na grzyb hydrantu. Korpusy połączone są rurą przewodzącą stanowiącą kolumnę hydrantu. Kierunek obrotu przy zamykaniu hydrantu jest zgodny z ruchem wskazówek zegara. W przypadku zamykania hydrantu grzyb siada w gnieździe, po czym następuje odprowadzenie pozostałej wody w kolumnie hydrantu przez zawór odwadniający. Przykładowy schemat hydrantu nadziemnego wraz z wyszczególnieniem głównych elementów przedstawia ryc. 1.

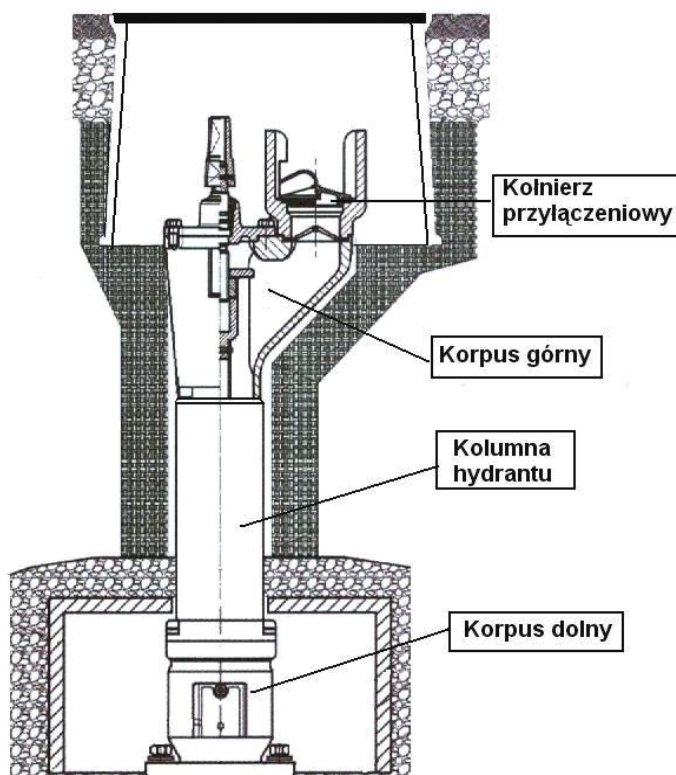

Ryc. 1. Przykładowy schemat hydrantu nadziemnego³

³ opracowanie własne

1.1.2. Hydranty podziemne

Hydranty podziemne posiadają formę kolumny, poprzez wnętrze której woda jest czerpana z rurociągu głównego. Korpus komory dolnej posiada kołnierz przyłączeniowy pozwalający na zamontowanie hydrantu na rurociągu. W części górnej kolumny hydrantu znajduje się uchwyt kłowy do przyłączenia stojaka hydrantowego wyposażonego w przyłącza i zawory. Zamykanie lub otwieranie hydrantu dokonuje się poprzez ruch obrotowy trzpienia obudowy przy pomocy klucza nałożonego na obudowę, który poprzez mechanizm przekładniowy obraca tarczę znajdującą się w pokrywie. Przykładowy schemat hydrantu nadziemnego wraz z wyszczególnieniem głównych elementów przedstawia ryc. 2.

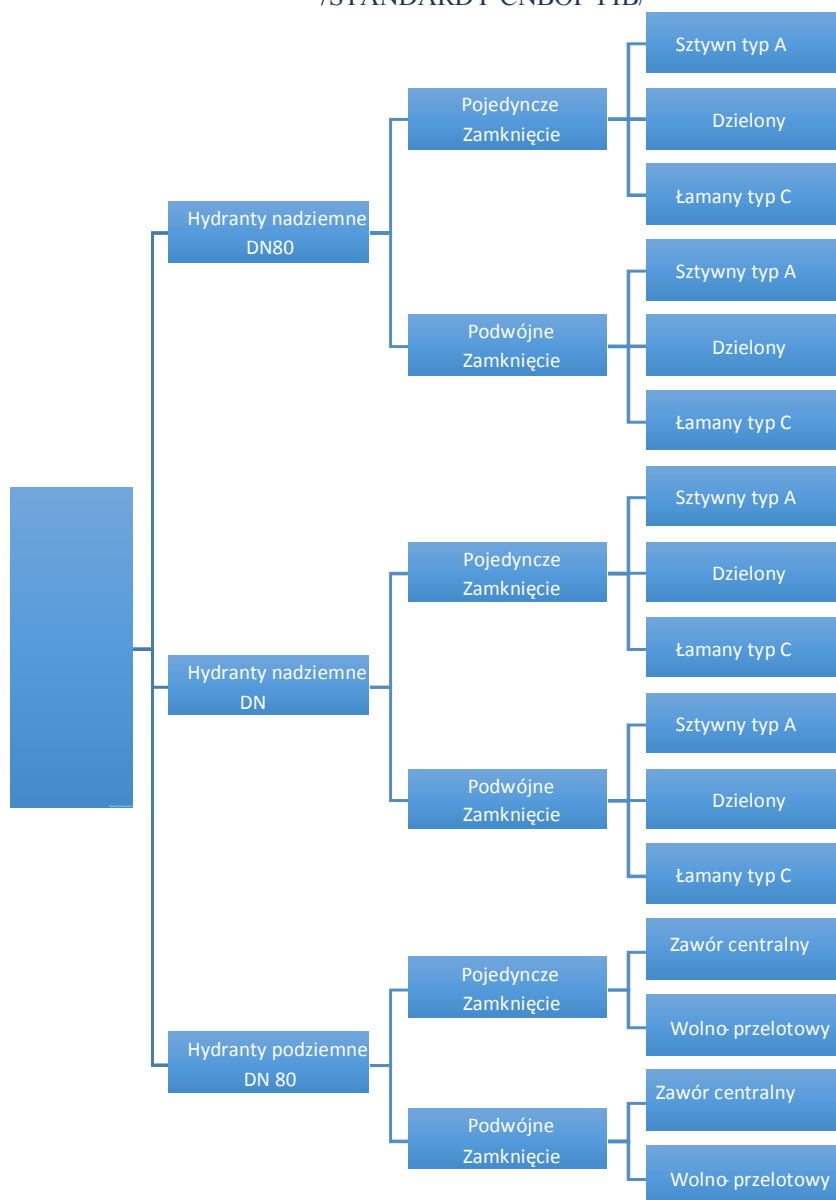

Ryc. 2. Przykładowy schemat hydrantu podziemnego⁴

1.2 Podział hydrantów ze względu na możliwości wykorzystania

Hydranty zewnętrzne ze względu na zakres stosowania i rozwiązania konstrukcyjne występują najczęściej w dwóch wielkościach średnicy nominalnej wyrażonej w milimetrach tj. 80 mm i 100 mm co w oznaczeniu hydrantu występuje odpowiednio jako oznaczenie literowo - cyfrowe DN 80 i DN 100. Ze względu na zakres ciśnień w jakich mogą pracować hydranty wyróżniamy hydranty o ciśnieniu nominalnym 10 bar (1 MPa) oraz 16 bar (1,6 MPa), co w oznaczeniu hydrantu występuje odpowiednio jako oznaczenie literowo – cyfrowe PN 10 i PN 16. Zestawienie wielkości i rodzajów hydrantów przedstawia poniższy schemat:

⁴ opracowanie własne

Ryc. 3. Podział hydrantów przeciwpożarowych zewnętrznych⁵

Na podstawie powyższego podziału, możemy wyróżnić hydranty występujące z pojedynczym (grzyb) lub z podwójnym zamknięciem (grzyb + kula). Różnica pomiędzy tymi rozwiązaniami konstrukcyjnymi jest taka, iż hydranty z podwójnym zamknięciem posiadają dodatkowy zawór kulowy oprócz standardowego zamknięcia w postaci grzyba. Zastosowanie dodatkowego zaworu kulowego zapewnia lepszą szczelność hydrantu wraz z upływem czasu i sposobem jego użytkowania. Hydranty zewnętrzne nadziemne (na podstawie normy PN-EN 14384) dzielą się również na hydranty z kolumną sztywną (typ A), hydranty dzielne i hydranty posiadające system łamania (typ C). Różnica między tymi hydrantami jest taka, iż w wyniku złamania/uszkodzenia hydrantu (np. cofnięcia pojazdem) tylko w hydrancie łamanym zawór pozostanie w pozycji zamkniętej. W przypadku gdy hydrant jest dodatkowo dzielny (składający się z co najmniej dwóch rozłączanych elementów) umożliwi to szybką naprawę lub wymianę uszkodzonego elementu. Hydranty podziemne posiadają zawory centralne lub zawory wolno-przelotowe, które umożliwiają pobór wody z sieci wodociągowej przy niewielkim spadku ciśnienia.

⁵ opracowanie własne

2. Zasady wprowadzania hydrantów do obrotu

2.1 Stan prawny w zakresie oceny zgodności hydrantów do 1 lipca 2013 r.

Hydranty zaliczane do wyrobów budowlanych, wprowadzane były do obrotu na podstawie przepisów: ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. nr 92, poz. 881), implementującej dyrektywę 89/106/EEC, z dnia 21.12.1988 r. w sprawie zbliżenia ustaw i aktów wykonawczych Państw Członkowskich dotyczących wyrobów budowlanych, zmienioną przez dyrektywę 93/68/EEC z dnia 22.06.1993 r., ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r o systemie oceny zgodności (Dz. U. nr 204 z 2004r. poz. 2087, z późn. zm.). Ideę wprowadzania do obrotu na podstawie powyższych przepisów przedstawia poniższy schemat:

Ryc. 4. Podstawowe zasady oceny zgodności wg CPD⁶

W zakresie oceny zgodności hydrantów zewnętrznych w odniesieniu do Dyrektywy Budowlanej zastosowanie miały wymagania normy PN-EN 14384:2009 Hydranty przeciwpożarowe nadziemne oraz PN-EN 14339:2009 Hydranty przeciwpożarowe podziemne. Wzór certyfikatu CPD wydane przez CNBOP-PIB do 1 lipca 2013 roku przedstawiono poniżej. Certyfikaty CPD wydane do 1 lipca 2013 nie miały określonego terminu ważności (tzw. bezterminowe) i w obecnym stanie prawnym zachowują swoją ważność⁷.

⁶ opracowanie własne

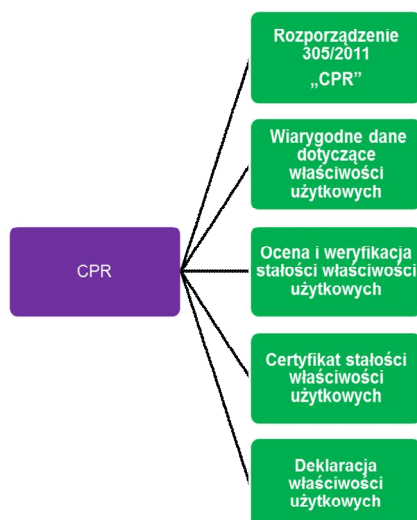
⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EEG tzw. CPR (Dz. Urz. UE L 88, 4.4.2011).

 CNBOP-PIB	JEDNOSTKA CERTYFIKUJĄCA The Certification Body CENTRUM NAUKOWO-BADAWCZE OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ <i>im. Józefa Tuliszkowskiego</i> PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY SCIENTIFIC AND RESEARCH CENTRE FOR FIRE PROTECTION NATIONAL RESEARCH INSTITUTE 05-420 Józefów k/Otwocka, ul. Nadwiślańska 213 POLSKA
	CERTYFIKAT ZGODNOŚCI EC EC-CERTIFICATE OF CONFORMITY 1438 / CPD / XXXX
<p>Zgodnie z dyrektywą 89/106/EEC z dnia 21.12.1988 r. w sprawie zbliżenia ustaw i aktów wykonawczych Państw Członkowskich dotyczących wyrobów budowlanych, zmienioną przez dyrektywę 93/68/EEC z dnia 22.06.1993 r., potwierdza się, że wyrób budowlany</p>	<p>In compliance with the Directive 89/106/EEC of the Council of European Communities of 21 December 1988 on the approximation of laws, regulations and administrative provisions of the Member States relating to the construction products (Construction Products Directive – CPD), amended by the Directive 93/68/EEC of the Council of European Communities of 22 June 1993, it has been stated that the construction product</p>
Hydrant nadziemny DN 80 PN 10 typ A	Pillar fire hydrant DN 80 PN 10 type A
wprowadzony na rynek przez:	placed on market by:
XXXXXXXXXXXXXXXXXX	
produkowany w:	and produced in the factory:
XXXXXXXXXXXXXXXXXX	
<p>podlega zakładowej kontroli produkcji oraz dalszym badaniom próbek w zakładzie zgodnie z ustalonym programem badań. Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwożarowej - Państwowy Instytut Badawczy przeprowadziło wstępne badanie typu, wizytę wstępną w zakładzie produkującym oraz weryfikację zakładowej kontroli produkcji, a także prowadzi stały nadzór nad zakładową kontrolą produkcji.</p>	<p>is submitted by the manufacturer to a factory production control and to the further testing of samples taken at the factory in accordance with a prescribed test plan and that the Scientific and Research Centre for Fire Protection – National Research Institute has performed the initial type-testing for the relevant characteristics of the product, the initial inspection of the factory and of the factory production control and performs the continuous surveillance, assessment and approval of the factory production control.</p>
<p>Certyfikat potwierdza, że wszystkie warunki dotyczące potwierdzenia zgodności oraz wytyczne zawarte w Załączniku ZA do normy:</p>	<p>This certificate attests that all provisions concerning the attestation of conformity and the performances described in Annex ZA of the standard:</p>
EN 14384:2005 Pillar fire hydrants	
<p>zostały zastosowane, a wyrób spełnia postawione w normie wymagania. Certyfikat został wydany po raz pierwszy: dd.mm. rrr i pozostaje w mocy pod warunkiem, że dokumenty odniesienia, warunki produkcji oraz zakładowej kontroli produkcji nie ulegną znaczącym zmianom, a także będą przestrzegane przez producenta/upoważnionego dostawcę wymagania zawarte w umowie nr XX/DC/2012 z dnia dd.mm.rrr r.</p>	<p>were applied and that the product fulfills all the prescribed requirements. This certificate was first issued on: dd.mm.rrr and remains valid as long as the conditions laid down in the harmonized technical specification in reference or the manufacturing conditions in the factory or the factory control production itself are not modified significantly and obligations written down in the agreement no.: XX/DC/2012 dd.mm.rrr r. are met by producer or its authorized representative.</p>
DYREKTOR CNBOP-PIB HEAD DIRECTOR of CNBOP-PIB	
 1438	mł. bryg. dr inż. Dariusz Wróblewski
Józefów, dd.mm.rrr r.	
DC/28aE/03.10.2011	

Ryc. 5. Wzór certyfikatu CPD wydawanego przez CNBOP-PIB

2.2 Stan prawny w zakresie oceny zgodności hydrantów po 1 lipca 2013 r.

Wyroby budowlane w tym również hydranty zewnętrzne, od dnia 1 lipca 2013 roku mogą być wprowadzane do obrotu tylko na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiającego zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylającego dyrektywę Rady 89/106/EWG (Dz. U. L 88/5 z 4.4.2011) (CPR). Ideę wprowadzania do obrotu na podstawie powyższych przepisów przedstawia poniższy rysunek:

Ryc. 6. Podstawowe zasady oceny zgodności wg CPR⁸

Istotną zmianą w funkcjonowaniu systemu oceny zgodności po 1 lipca 2013 roku jest fakt, że to producent przy wprowadzeniu wyrobu do obrotu wybiera system oceny zgodności, któremu zamierza poddać wyrób przed oznakowaniem go znakiem CE. Wybór odpowiedniego systemu jest istotny dla producenta, ponieważ systemy przewidują różny zakres zadań dla producenta i dla jednostki notyfikowanej. W praktyce oznacza to, że od systemu 1 do 3 (Tabela 1) określono zadania dla producenta oraz dla jednostki notyfikowanej. Natomiast od systemu 4 nie przewidziano zadań dla jednostki notyfikowanej. Oznacza to, że producent może bez pomocy jednostki notyfikowanej zadeklarować właściwości stałości użytkowych wyrób i tym samym przejąć całą odpowiedzialność za spełnienie wymagań technicznych dokumentów odniesienia, którymi w zakresie hydrantów również w systemie CPR są normy odpowiednio PN-EN 14384 (hydranty nadziemne) oraz PN-EN 14339 (hydranty podziemne). Zadania producenta oraz jednostki notyfikowanej w poszczególnych systemach zgodnych z CPR opisuje poniższa tabela.

Tabela 1. Systemy Oceny i Weryfikacji Stałości Właściwości Użytkowych wg CPR⁹

System	Zadania producenta			Zadania notyfikowanej jednostki				
	Z K P	ustalenie typu wyrobu	dalsze badanie próbek wg planu	ustalenie typu wyrobu	badania kontrolne próbek	ocena ZKP	certyfikacja ZKP	nadzór nad ZKP
1+	+		+	+	+	+		+
1	+		+	+		+		+
2+	+	+	+				+	+
3	+			+				
4	+	+						

Legenda: (+) – oznacza obowiązek wykonania czynności

Po zrealizowaniu zadań wynikających z ww. systemów Oceny i Weryfikacji Stałości Właściwości Użytkowych na producenta nałożony jest obowiązek oznakowania wyrobu

⁸ opracowanie własne

⁹ opracowanie własne na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiającego zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EWG (Dz. U. L 88/5 z 4.4.2011)

znakiem CE, którego wzór wraz z wyszczegółeniem występujących niezbędnych informacji przedstawiono poniżej.

	
1438	
Jakakolwiek Sp. z o.o. ul. Popularna 1, 01-234 Gdzikolwiek	
12	
9876-2013-08-23	
PN EN 14384:2009	
Pillar fire hydrants	
Bezpieczeństwo pożarowe	
NIEZAWODNOŚĆ EKSPLOATACYJNA:	
– Konstrukcja:	<i>Spełnia</i>
– Ciśnienia:	<i>Spełnia</i>
– Napęd trzpienia:	<i>Spełnia</i>
– Kierunek zamykania:	<i>Spełnia</i>
– Liczba obrotów do otwarcia:	<i>Spełnia</i>
– Odporność hydrantu na obciążenia użytkowe:	<i>Spełnia</i>
– Odporność na środki dezynfekcyjne:	<i>Spełnia</i>
– Hydranty do sieci wody nieprzeznaczonej do spożycia:	<i>Spełnia</i>
– Charakterystyki hydrauliczne:	<i>Spełnia</i>
Wymiary przyłączy:	
– Przyłącze na wlocie:	<i>Spełnia</i>
– Wyloty:	<i>Spełnia</i>
Trwałość niezawodności działania w odniesieniu do korozji	
– Odporność na korozję wewnętrzną i zewnętrzną	<i>Spełnia</i>
Trwałość niezawodności działania; odporność na zużycie	
– Trwałość:	<i>Spełnia</i>
– Trwałość urządzenia jednokierunkowego	<i>Spełnia</i>

Ryc. 7. Przykładowe oznakowanie CPR¹⁰

Poszczególne numery na strzałkach oznaczają:

1. Oznakowanie CE podane w Dyrektywie 93/68/EWG
2. Numer identyfikacyjny jednostki notyfikowanej
3. Nazwa i adres siedziby producenta lub znak identyfikujący pozwalający w łatwy i jednoznaczny sposób określić nazwę i adres producenta
4. Dwie ostatnie cyfry roku, w którym oznakowanie zostało po raz pierwszy naniesione
5. Numer referencyjny deklaracji właściwości użytkowych
6. Odniesienie do zastosowanej zharmonizowanej specyfikacji technicznej
7. Zamierzone zastosowanie wyrobu określone w zastosowanej zharmonizowanej specyfikacji technicznej
8. Zadeklarowane stałości właściwości użytkowych wyrobu

¹⁰ opracowanie własne

Certyfikaty CPR wydane po 1 lipca 2013 r. wydawane są na okres 10 lat z możliwością przedłużenia na kolejne lata. Wzór certyfikatu stałości właściwości użytkowych (tzw. CPR) jak również załączniki do certyfikatu przedstawiono poniżej.

JEDNOSTKA NOTYFIKOWANA / NOTIFIED BODY 1438
Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwożarowej
im. Józefa Tuliszczkowskiego
Państwowy Instytut Badawczy
 ul. Nadwiślańska 213, 05-420 Józefów
 Polska / Poland

1

CERTYFIKAT STAŁOŚCI WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWYCH
CERTIFICATE OF CONSTANCY OF PERFORMANCE
nnnn-CPR-zzzz

2

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. (Rozporządzenie CPR), niniejszy certyfikat odnosi się do wyrobu budowlanego:

In compliance with Regulation 305/2011/EU of the European Parliament and of the Council of 9 March 2011 (the Construction Products Regulation or CPR), this certificate applies to the construction product:

<WYRÓB (w odmianach) PL>
 <Opis wyrobu, zamierzone zastosowanie, właściwości użytkowe patrz załączniki>
 produkowanego (-ych) przez lub dla:

<WYRÓB (w odmianach) EN>
 <Product description, intended use, performances see annexes>
 produced by or for:

3

<NAZWA PRODUCENTA>
< dokładny adres >

w zakładzie (-ach) produkcyjnym (-ych): and produced in the manufacturing plant(s):

<NAZWA ZAKŁADU (-ÓW)>
< dokładny adres >

Niniejszy certyfikat potwierdza, że wszystkie postanowienia dotyczące oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych oraz właściwości użytkowe, określone w załączniku(-ach) ZA normy (norm):

This certificate attests that all provisions concerning the assessment and verification of constancy of performance and the performances described in Annex(-es) ZA of the standard(s)

4

< EN AAAA:yyyy + An:yyyy + AC:yyyy >

w systemie 1 są stosowane oraz że: under system 1 are applied and that:

the product fulfils (products fulfil) all the prescribed requirements set out above.
wyrób spełnia (wyroby spełniają) wszystkie wymagania określone powyżej.

5

Niniejszy certyfikat został wydany po raz pierwszy w dniu <data> i pozostaje ważny, zgodnie z umową nr XXXX, do dnia <data +10 od daty wydania> dopóki nie zmienią się metody badań i/lub wymagania zakładowej kontroli produkcji, zawarte w zharmonizowanej normie, zastosowane do oceny właściwości użytkowych zadeklarowanych charakterystyk oraz sam wyrób i warunki wytwarzania nie ulegną istotnej zmianie.

This certificate was first issued on <date> and will remain valid, in accordance with the agreement no XXXX, until <date +10 years since issue date> as long as test methods and/or factory production control requirements included in the harmonised standard, used to assess the performance of the declared characteristics, do not change, and the product, and the manufacturing conditions in the plant are not modified significantly.

Nr wydania certyfikatu: XXXX
 Certificate issue no: XXXX

Data wydania: dd.mm.rrrr
 Issue date: dd.mm.rrrr

6

DYREKTOR CNBOP-PIB
HEAD DIRECTOR of CNBOP-PIB

ml. brig. dr inż. Dariusz Wróblewski

7

Niniejszy certyfikat zastępuje certyfikat / This certificate replaces certificate nr / no <xxxx> z dnia / dated <dd.mm.rrrr>.

Ryc. 8. Pierwsza strona certyfikatu Stałości Właściwości Użytkowych tzw. CPR¹¹

Poszczególne numery na strzałkach oznaczają:

0. Numer certyfikatu
1. Nazwa wyrobu
2. Nazwa producenta
3. Numer normy zharmonizowanej stosowny do wyrobu
4. Data ważności certyfikatu

¹¹ opracowanie własne

5. Data wydania certyfikatu
6. Informacje uzupełniające (zastąpienie, rewizja).

JEDNOSTKA NOTYFIKOWANA / NOTIFIED BODY 1438

Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpowozarowej
im. Józefa Tuliszkowskiego
Państwowy Instytut Badawczy
 ul. Nadwiślarska 213, 05-420 Józefów
 Polska / Poland

1

Załącznik do Certyfikatu stałości właściwości użytkowych
Appendix to Certificate of constancy of performance
nnnn-CPR-zzzz

Nazwa wyrobu budowlanego: <i>Name of construction product:</i>	
Europejska norma zharmonizowana: <i>European harmonized standard:</i>	<WPISAĆ NORMĘ WYROBU EN>

3

Opis wyrobu / Product description

(wpisać parameter, cechę)	(wpisać wartość, podać opisowo)

Ryc. 9. Druga strona certyfikatu CPR¹²

Poszczególne numery na strzałkach oznaczają:

1. Numer certyfikatu
2. Nazwa wyrobu, numer normy zharmonizowanej
3. Dane identyfikujące wyrób

¹² opracowanie własne

JEDNOSTKA NOTYFIKOWANA / NOTIFIED BODY 1438
Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwożarowej
im. Józefa Tułiszewskiego
Państwowy Instytut Badawczy
 ul. Nadwiślańska 213, 05-420 Józefów
 Polska / Poland

1

Załącznik do Certyfikatu stałości właściwości użytkowych
Appendix to Certificate of constancy of performance
nnnn-CPR-zzzz

2

Nazwa wyrobu budowlanego: <i>Name of construction product:</i>	
Europejska norma zharmonizowana: <i>European harmonized standard:</i>	<WPISAĆ NORMĘ WYROBU EN>

3

Wykaz właściwości użytkowych
Table of performance

Lp. No.	Zasadnicze charakterystyki wyrobu <i>Essential characteristics of the product</i>	EN 54-2:1997 +A1:2006 Rozdział Clause	Właściwości użytkowe ^{1) 2)} <i>Performance ^{1) 2)}</i>
Skuteczność w warunkach pożarowych / Performance under fire conditions			
1	Wymagania ogólne / <i>General requirements</i>	4	
2	Wymagania ogólne dot. sygnalizacji / <i>General requirements for indications</i>	5	
3	Stan alarmowania pożarowego / <i>The fire alarm condition</i>	7	
Opóźnienie reakcji (czas reakcji na pożar) / Response delay (response time to fire)			
4	Odbiór i przetwarzanie sygnałów alarmowych / <i>Reception and processing of fire signals</i>	7.1	
5	Wyjście związane ze stanem alarmowania / <i>Output of the fire alarm condition</i>	7.7	
6	Opóźnienia sygnałów na wyjściach / <i>Delay to outputs</i>	7.11	
7	Alarmowanie współzależne / <i>Dependencies on more than one alarm signal</i>	7.12	
Niezawodność eksploatacyjna / Operational reliability			
8	Wymagania ogólne / <i>General requirements</i>	4	
9	Wymagania ogólne dot. sygnalizacji / <i>General requirements for indications</i>	5	
10	Stan dozorowania / <i>The quiescent condition</i>	6	
11	Stan alarmowania pożarowego / <i>The fire alarm condition</i>	7	
12	Stan uszkodzenia / <i>Fault warning condition</i>	8	
13	Stan zablokowania / <i>Disabled condition</i>	9	
14	Stan testowania / <i>Test condition</i>	10	
15	Standardowy interfejs wejście / wyjście / <i>Standardized input/output interface</i>	11	
16	Wymagania dotyczące konstrukcji / <i>Design requirements</i>	12	
17	Dodatkowe wymagania konstrukcyjne dot. central sterowanych programowo / <i>Additional design requirements for software controlled control and indicating equipments</i>	13	
18	Znakowanie / <i>Marking</i>	14	
Trwałość niezawodności działania: odporność na działanie ciepła / Durability of operational reliability, temperature resistance			
19	Zimno (odporność) / <i>Cold (operational)</i>	15.4	
Trwałość niezawodności działania: odporność na wibracje / Durability of operational reliability, vibration resistance			
20	Udary (odporność) / <i>Impact (operational)</i>	15.6	
21	Wibracje sinusoidalne (odporność) / <i>Vibration, sinusoidal (operational)</i>	15.7	
22	Wibracje sinusoidalne (wytrzymałość) / <i>Vibration, sinusoidal (endurance)</i>	15.15	
Trwałość niezawodności działania: stabilność elektryczna / Durability of operational reliability, electrical stability			
23	Kompatybilność elektromagnetyczna (odporność) / <i>Electromagnetic compatibility (EMC), immunity tests (operational)</i>	15.8	
24	Zmiany napięcia zasilania (odporność) / <i>Supply voltage variations</i>	15.13	
Trwałość niezawodności działania: odporność na wilgoć / Durability of operational reliability, humidity resistance			
25	Wilgotne gorąco stałe (odporność) / <i>Damp heat, steady state (operational)</i>	15.5	
26	Wilgotne gorąco stałe (wytrzymałość) / <i>Damp heat, steady state (endurance)</i>	15.14	

¹⁾ „NPD” (tj. właściwości użytkowe nieustalone, ang. No Performance Determined) oznacza, że właściwości użytkowe nie zostały ustalone przez CNBOP-PIB.
“NPD” (ie. No Performance Determined) means that performances were not determined by CNBOP-PIB.
²⁾ Zapis „Nie dotyczy” oznacza, że zasadnicza charakterystyka nie ma zastosowania dla danego wyrobu.
“Not applicable” means that the essential characteristic does not apply to the product in question.

Ryc. 10. Trzecia strona certyfikatu CPR¹³

Poszczególne numery na strzałkach oznaczają:

1. Numer certyfikatu
2. Nazwa wyrobu, numer normy stanowiącej podstawę wydania
3. Wykaz stałości właściwości użytkowych

Kolejnym zadaniem, które nowe przepisy ustanawiają, jest obowiązek producenta do stworzenia deklaracji stałości właściwości użytkowych w miejsce dotychczas sporządzanej deklaracji zgodności. Podstawowa różnica pomiędzy tymi dokumentami polega na tym, że deklaracja właściwości użytkowych znacznie precyzyjniej określa zamierzone zastosowanie wyrobu oraz informacje o przyjętym przez producenta systemie oceny zgodności (tabela 1)

¹³ opracowanie własne

w stosunku do opracowanej dotychczas deklaracji zgodności. Wzór deklaracji stałości właściwości użytkowych przedstawia poniższy rysunek.

DEKLARACJA WŁAŚCIWOŚCI UŻYTKOWYCH	
Nr	
1. Niepowtarzalny kod identyfikacyjny typu wyrobu:	
2. Numer typu, partii lub serii lub jakiegokolwiek inny element umożliwiający identyfikację wyrobu budowlanego, wymagany zgodnie z art. 11 ust. 4:
3. Przewidziane przez producenta zamierzone zastosowanie lub zastosowania wyrobu budowlanego zgodnie z mającą zastosowanie zharmonizowaną specyfikacją techniczną:
4. Nazwa, zastrzeżona nazwa handlowa lub zastrzeżony znak towarowy oraz adres kontaktowy producenta, wymagany zgodnie z art. 11 ust. 5:
5. W stosownych przypadkach nazwa i adres kontaktowy upoważnionego przedstawiciela, którego pełnomocnictwo obejmuje zadania określone w art. 12 ust. 2:
6. System lub systemy oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobu budowlanego określone w załączniku V:
7. W przypadku deklaracji właściwości użytkowych dotyczącej wyrobu budowlanego objętego normą zharmonizowaną:	
(nazwa i numer identyfikacyjny jednostki notyfikowanej, jeśli dotyczy)
przeprowadził(-a/-o)w systemie	
(opis zadań strony trzeciej, określonych w załączniku V)
i wydał(-a/-o)	
(certyfikat stałości właściwości użytkowych, certyfikat zgodności zakładowej kontroli produkcji, sprawozdania z badań/obliczeń – w zależności od przypadku)
8. W przypadku deklaracji właściwości użytkowych dotyczącej wyrobu budowlanego, dla którego wydana została europejska ocena techniczna:	
(nazwa i numer identyfikacyjny jednostki ds. oceny technicznej, jeśli dotyczy)
wydał(-a/-o)	
(numer referencyjny europejskiej oceny technicznej)
na podstawie	
(numer referencyjny europejskiego dokumentu oceny)

Ryc. 11. Wzór deklaracji stałości właściwości użytkowych – strona 1¹⁴

¹⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiające zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EWG (Dz. U. L 88/5 z 4.4.2011)

przeprowadził(-a/-o)w systemie
(opis zadań strony trzeciej, określonych w załączniku V)

i wydał(-a/-o)
(certyfikat stałości właściwości użytkowych, certyfikat zgodności zakładowej kontroli produkcji, sprawozdania z badań/obliczeń – w zależności od przypadku)

9. Deklarowane właściwości użytkowe

Uwagi do tabeli:

- Kolumna 1 zawiera wykaz zasadniczych charakterystyk określonych w zharmonizowanych specyfikacjach technicznych dla zamierzonego zastosowania lub zamierzonych zastosowań wskazanych w pkt 3 powyżej.
- Dla każdej zasadniczej charakterystyki wymienionej w kolumnie 1 i zgodnie z wymaganiami art. 6 kolumna 2 zawiera deklarowane właściwości użytkowe wyrażone jako poziom lub klasa, lub w sposób opisowy, powiązane z odpowiednimi zasadniczymi charakterystykami. Zawiera litery „NPD” (właściwości użytkowe nieustalone; ang. *No Performance Determined*), o ile właściwości użytkowe nie zostały zadeklarowane.
- Dla każdej zasadniczej charakterystyki wymienionej w kolumnie 1 kolumna 3 zawiera:
 - datowane odniesienie do odpowiedniej normy zharmonizowanej oraz w stosownych wypadkach numer referencyjny zastosowanej specjalnej lub odpowiedniej dokumentacji technicznej;
 lub
 - datowane odniesienie do odpowiedniego europejskiego dokumentu oceny, w przypadku gdy jest on dostępny, oraz numer referencyjny zastosowanej europejskiej oceny technicznej.

Zasadnicze charakterystyki (zob. uwaga 1)	Właściwości użytkowe (zob. uwaga 2)	Zharmonizowana specyfikacja techniczna (zob. uwaga 3)

W przypadku gdy na podstawie art. 37 lub 38 zastosowana została specjalna dokumentacja techniczna, wymagania, z którymi wyrób jest zgodny:

.....

.....

10. Właściwości użytkowe wyrobu określone w pkt 1 i 2 są zgodne z właściwościami użytkowymi deklarowanymi w pkt 9.

Niniejsza deklaracja właściwości użytkowych wydana zostaje na wyłączną odpowiedzialność producenta określonego w pkt 4.

W imieniu producenta podpisał(-a):

.....
(nazwisko i stanowisko)

.....
(miejsce i data wydania)

.....
(podpis)

Ryc. 12. Wzór deklaracji stałości właściwości użytkowych – strona 2¹⁵

Przebieg procesu oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych zarówno przed i po 1 lipca 2013 r. oraz ich główne założenia i zmiany zostały przedstawione na poniższym schemacie.

¹⁵ op. cit.

Ryc. 13. Porównanie pomiędzy CPD a CPR

3. Dopuszczenie do użytkowania (Świadectwo dopuszczenia)

Świadectwo dopuszczenia jest dokumentem obowiązującym przy wprowadzaniu do użytkowania w ochronie przeciwpożarowej hydrantów zewnętrznych w Polsce i jest wydawane na podstawie:

1. Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. nr 178, poz. 1380) oraz aktów wykonawczych
2. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania (Dz. U. nr 143 poz. 1002), zmienione rozporządzeniem z dnia 27 kwietnia 2010 r. (Dz. U. nr 85, poz. 553)
3. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych czynności wykonywanych podczas procesu dopuszczenia, zmiany i kontroli dopuszczenia wyrobów, opłat pobieranych przez jednostkę uprawnioną oraz sposobu ustalania wysokości opłat za te czynności (Dz. U. nr 143 poz. 1001)

Zgodnie z art. 7.1 ustawy o ochronie przeciwpożarowej wyroby służące zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, wprowadzane do użytkowania w jednostkach ochrony przeciwpożarowej oraz wykorzystywane przez te jednostki do alarmowania o pożarze lub innym zagrożeniu oraz do prowadzenia działań ratowniczych, a także wyroby stanowiące podręczny sprzęt gaśniczy, mogą być stosowane wyłącznie po uprzednim uzyskaniu dopuszczenia do użytkowania. Dopuszczenie do użytkowania ma formę świadectwa dopuszczenia. Jest to dokument, którego ważność wynosi 5 lat. Wzór świadectwa dopuszczenia został przedstawiony poniżej:

**CENTRUM NAUKOWO-BADAWCZE
OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ**
im. Józefa Tuliszkowskiego
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY
05-420 Józefów k/Otwocka, ul. Nadwiślańska 213

ŚWIADECTWO DOPUSZCZENIA
Nr XXXX/YYYY 1

Na podstawie art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej
(Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380, z późn. zm.)
Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpożarowej
im. Józefa Tuliszkowskiego – Państwowy Instytut Badawczy na wniosek:
XXXX 2

stwierdza, że wyrób: **XXXXX**

produkowany przez: **XXXXX** 3

w zakładzie produkcyjnym **XXXXX**

spełnia wymagania: pkt. **XXXX** 4 z załącznika nr **XXXX** do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania (Dz. U. Nr 143, poz. 1002), wprowadzonego rozporządzeniem zmieniającym z dnia 27 kwietnia 2010 r. (Dz. U. Nr 85, poz. 553)

Dokumentacja:
1. Wniosek o przeprowadzenie procesu dopuszczenia wyrobu nr **XXXX / XXXX** z dnia **XX.XX.XXXX r.**, oraz wniosek o przeprowadzenie procesu rozszerzenia dopuszczenia nr **XXXX/XXXX** z dnia **XX.XX.XXXX r.**
2. Sprawozdanie z badań nr **XXXX/X/XX** z dnia **XX.XX.XXXX r.** wykonanych w Zespole Laboratoriów Technicznego Wyposażenia Straży Pożarnej i Technicznych Zabezpieczeń Przeciwpożarowych BS CNBOP-PIB. 5

Świadectwo jest ważne pod warunkiem przestrzegania przez wnioskodawcę wymagań zawartych w umowie nr **XXXX/DC/CNBOP-PIB/XXXX**.

Okres ważności świadectwa: od **XX.XX.XXXX r.** do **XX.XX.XXXX r.** 6

DYREKTOR CNBOP - PIB

mł. bryg. dr inż. Dariusz Wróblewski

Józefów, dnia: **XXXX** 7

Zastępuje świadectwo dopuszczenia **XXXX/XXXX** z dnia **XXXX.XX.XXXX r.** 8

Strona 1 / Stron 2

DC/D-21/03.10.2011

Ryc. 14. Wzór pierwszej strony świadectwa dopuszczenia

Poszczególne numery na strzałkach oznaczają:

1. Numer świadectwa dopuszczenia
2. Informacje dotyczące wnioskodawcy
3. Nazwa wyrobu oraz dane producenta
4. Podstawa prawna wydania dopuszczenia
5. Dokumenty stanowiące podstawę wydania (Numer wniosku, data rejestracji, numer sprawozdania)
6. Okres ważności świadectwa dopuszczenia
7. Data wydania świadectwa dopuszczenia
8. Opcjonalnie „Zastępuje świadectwo dopuszczenia z dnia...” w przypadku zmiany zakresu dopuszczenia

**CENTRUM NAUKOWO-BADAWCZE
OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ**
im. Józefa Tuliszkowskiego
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY
05-420 Józefów k/Otwocka, ul. Nadwiślańska 213

ŚWIADECTWO DOPUSZCZENIA
Nr **XXXX/XXXX** 1
DANE TECHNICZNE IDENTYFIKUJĄCE WYRÓB

XXXX
XXXX
XXXX
XXXX

XXXX
- XXXX
- XXXX
- XXXX
- XXXX

2

WARUNKI DODATKOWE I UWAGI:
Zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007 w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania (Dz. U. Nr 143, poz. 1002, z późn. zm.) wyrób powinien być oznakowany znakiem jednostki dopuszczającej i dodatkowo numerem niniejszego świadectwa.

3

CNBOP-PIB

DYREKTOR CNBOP - PIB

mł. bryg. dr inż. Dariusz Wróblewski

Józefów, dnia: XXXX r. 4

Zastępuje świadectwo dopuszczenia XXXX/YYYY z dnia XXXXX r. 5

Strona 2 / Stron 2

DC/D-21/03.10.2011

Ryc. 15. Wzór drugiej strony świadectwa dopuszczenia

Poszczególne numery na strzałkach oznaczają:

1. Numer świadectwa dopuszczenia
2. Dane techniczne identyfikujące wyrób
3. Warunki dodatkowe i uwagi w zakresie udzielonego dopuszczenia
4. Data wydania świadectwa dopuszczenia
5. Opcjonalnie „Zastępuje świadectwo dopuszczenia z dnia” w przypadku zmiany zakresu dopuszczenia

W celu ujednoczenia zapisów na Świadectwach Dopuszczenia dane techniczne zostały wystandaryzowane. Przykładowe dane techniczne na świadectwach dopuszczenia dla hydrantu nadziemnego są przedstawione poniżej.

Tabela 2. Przykładowe dane techniczne na świadectwach dopuszczenia dla hydrantu nadziemnego DN 80 PN 10 typ C wg PN-EN 14384:2009¹⁶

Materiał głowicy	- stal nierdzewna
Materiał kolumny górnej	- żeliwo EN-GJL 200
Materiał kolumny dolnej	- żeliwo EN-GJL 200
Materiał komory zaworowej	- żeliwo EN-GJL 200
Nasady boczne	- 2 x 75
Średnica nominalna	- 80 mm
Głębokość zabudowy	- 1200, 1500, 1800 mm
Ciśnienie nominalne	- 1,0 MPa

Tabela 3. Przykładowe dane techniczne na świadectwach dopuszczenia dla hydrantu podziemnego DN 80 PN 10

Materiał kolumny	- np. stal 12X
Materiał korpusu górnego	- Żeliwo EN-GJL-200
Materiał komory zaworowej	- Żeliwo EN-GJL-200
Średnica nominalna	- 80 mm
Głębokość zabudowy	- 1000, 1250, 1500, 1800 mm
Ciśnienie nominalne	- 1,0 Mpa

Wyroby posiadające dopuszczenie, powinny być znakowane przez posiadacza dopuszczenia znakiem jednostki dopuszczającej i numerem świadectwa.

Ryc. 15. Oznakowanie wyrobu posiadającego świadectwo dopuszczenia (znak jednostki dopuszczającej oraz numer świadectwa dopuszczenia)¹⁷

4. Badania hydrantów zewnętrznych

Kluczowym zagadnieniem zarówno w procesie oceny stałości właściwości użytkowych jak również dopuszczenia do użytkowania hydrantów zewnętrznych są badania próbek hydrantów, których pozytywny wynik warunkuje możliwość przeprowadzenia ww. ocen. Ilość i zakres badań w odniesieniu do poszczególnych procesów przedstawiono poniżej.

¹⁶ opracowanie własne

¹⁷ opracowanie własne

4.1 Ocena stałości właściwości użytkowych

Proces badań hydrantów na zgodność odpowiednio z normą PN-EN 14384:2009 Hydranty przeciwpożarowe nadziemne oraz z normą PN-EN 14339:2009 Hydranty przeciwpożarowe podziemne wymaga sprawdzenia cech wymienionych w tabeli 4.

Tabela 4. Zakres badań, wykonywanych w celu ustalenia typu wyrobu (CPR)¹⁸

Lp.	BADANA CECHA WYROBU	
1	Obudowa	
2	Elastomery	
3	Zawór główny	
4	Materiały w kontakcie z wodą przeznaczoną do picia	
5	Obudowa bezpieczna (wymagania krajowe)	
6	Kolor (wymagania użytkownik)	
7	Hydranty do wody nie do picia	
8	Oznaczenia literowe	
9	Znakowanie hydrantów	
10	Wymiary	
11	Wymiary przyłączy	Przyłącza na wlocie
12		Wyloty
13	Szczelność i wytrzymałość mechaniczna Obudowa i wszystkie elementy zawierające ciśnienie	
14	Obudowa: wytrzymałość mechaniczna	
15	Urządzenie zamykające Szczelność	
16	Wytrzymałość mechaniczna	
17	Kierunek zamykania	
18	Obroty otwarcia	
19	Mechanizm uruchamiający	
20	Urządzenie odwadniające i odpowietrzające Czas opróżniania Ilość pozostałej wody, Odpowietrzanie	
21	Charakterystyki hydrauliczne Minimalny współczynnik Kv	
22	Odporność na zginanie oraz działanie siły przyłożonej powyżej poziomu gruntu	
23	Odporność na obciążenie robocze	
24	Cykle działania Trwałość	
25	Odporność na korozję zewnętrzną i wewnętrzną	
26	Odporność na środki dezynfekcyjne	
27	Trwałość urządzenia jednokierunkowego	

¹⁸ opracowanie własne na podstawie norm PN-EN 14384:2009 i PN-EN 14339:2009

4.2 Dopuszczenie do użytkowania

Podczas badań hydrantów na zgodność z wymaganiami pkt 3.21 i pkt. 3.22 załącznika do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 kwietnia 2010 r., zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania (Dz. U. nr 85, poz. 553) sprawdzane są cechy i parametry przedstawione w tabeli 5 i 6.

Tabela 5. Zakres programu badań dla hydrantów nadziemnych w procesie dopuszczenia¹⁹

Lp.	BADANA CECHA WYROBU
1	Wykonanie i znakowanie (wymiary hydrantów, średnice nominalne i głębokości zabudowy)
2	Wymiary (przyłączy kołnierзовych nasady, pokrywy nasad, materiały nasad i pokryw, klucz do nasad, klucz do zaworu hydrantu, działanie)
3	Działanie hydrantu

Tabela 6. Zakres programu badań dla hydrantów podziemnych w procesie dopuszczenia²⁰

Lp.	BADANA CECHA WYROBU
1	Wykonanie i znakowanie (wymiary hydrantów, średnice nominalne i głębokości zabudowy)
2	Wymiary (przyłączy kołnierзовych, uchwyt do stojaka hydrantowego, materiały, klucz do zaworu hydrantu, działanie hydrantu)

5. Najczęściej występujące problemy w procesach dopuszczenia i ocenach stałości właściwości użytkowych hydrantów zewnętrznych

Podczas prowadzenia procesów dopuszczenia oraz ocen i weryfikacji stałości właściwości użytkowych tej grupy wyrobów, CNBOP-PIB napotyka na następujące problemy formalno-merytoryczne. Wnioski o przeprowadzenie procesu są składane do jednostki certyfikującej w zbyt późno, często bezpośrednio przed odbiorem wyrobu, a proces dopuszczenia i/lub oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wymagają czasu niezbędnego na przeprowadzenie właściwej analizy zebranych dokumentów i informacji.

- Wnioski są niekompletne, nie zawierają wszystkich wymaganych załączników, co wydłuża proces o niezbędną w tej sytuacji formalną korespondencję.
- Składana dokumentacja jest nieuporządkowana.
- Składana dokumentacja w tym rysunki są niewłaściwe dla konkretnego wyrobu.
- Złożona dokumentacja nie zawiera fotografii wyrobu.
- Niejednokrotnie warunki gwarancji są określane zbyt ogólnie.
- Załączone sprawozdania z badań powinny zawierać wyniki pozytywne (zdarza się, że dokumentacja zawiera sprawozdania z negatywnym wynikiem badań)
- Na dokumentach niejednokrotnie brak jest podpisów wnioskodawcy.

¹⁹ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007 r., dz. cyt., pkt. 3.21

²⁰ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007 r., dz. cyt., pkt. 3.22

- Wnioskodawcy nie biorą pod uwagę przed wydaniem dopuszczenia/certyfikatu CPR konieczności wykonania odpowiednio oceny warunków techniczno-organizacyjnych/oceny zakładowej kontroli produkcji.
- Należy zaznaczyć, że zakończenie procesu dopuszczenia nie oznacza automatycznego wydania świadectwa. Wydanie świadectw następuje po otrzymaniu przez DC CNBOP - PIB podpisanej przez wnioskodawcę umowy o nadzorze i kontroli dopuszczenia o nadzorowaniu udzielonej certyfikacji oraz po uregulowaniu zobowiązań finansowych wobec CNBOP-PIB. Zdarza się, że wnioskodawca żąda wydania świadectwa dopuszczenia bez uregulowania ww. zobowiązań.

W trosce o zapewnienie najwyższej jakości oferowanych usług CNBOP-PIB organizuje szereg przedsięwzięć i szkoleń edukacyjnych mających na celu wzmocnienie komunikacji i satysfakcji klienta. Szczegółowe informacje są dostępne na stronie internetowej Instytutu www.cnbop.pl.

6. Podsumowanie

Zagadnienia opisane w niniejszym standardzie stanowią materiał pomocniczy dla Producentów/Wnioskodawców ubiegających się o uzyskanie certyfikatu i świadectwa dopuszczenia dla oferowanych przez siebie hydrantów zewnętrznych. Materiał pozwala na porównanie trybu przeprowadzania procesu certyfikacji przed wprowadzeniem do obrotu hydrantów zewnętrznych przed 1 lipca 2013 r. i po wejściu w życie nowych przepisów. Materiał prezentuje również zagadnienia związane z dokonywaniem podziału hydrantów. Opisano proces badawczy towarzyszący wydawaniu stosownych dokumentów i najczęstsze problemy występujące podczas oceny zgodności.

7. Literatura

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EWG tzw. CPR (Dz. Urz. UE L 88, 4.4.2011).
2. Dyrektywa 89/106/EEC z dnia 21.12.1988 r. w sprawie zbliżenia ustaw i aktów wykonawczych Państw Członkowskich dotyczących wyrobów budowlanych.
3. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. nr 178, poz. 1380, z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania (Dz. U. nr 143, poz. 1002 z późn. zm.).
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych czynności wykonywanych podczas procesu dopuszczenia, zmiany i kontroli dopuszczenia wyrobów, opłat pobieranych przez jednostkę uprawnioną oraz sposobu ustalania wysokości opłat za te czynności (Dz. U. nr 143 poz. 1001).
6. PN-EN 14384: 2009 hydranty przeciwpożarowe nadziemne
7. PN-EN 14339: 2009 hydranty przeciwpożarowe podziemne

DZIAŁALNOŚĆ JEDNOSTKI CERTYFIKUJĄCEJ

JEDNOSTKA CERTYFIKUJĄCA CNBOP-PIB

TWÓJ PARTNER W BUDOWANIU JAKOŚCI

Jednostka Certyfikująca CNBOP-PIB posiada akredytację Polskiego Centrum Akredytacji Nr AC063. CNBOP-PIB jest również jednostką notyfikowaną Komisji Europejskiej (Nr 1438) w zakresie:

- Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EWG tzw. CPR (Dz. Urz. UE L 88, 4.4.2011)
- Dyrektywy **89/686/EEC** Środki ochrony osobistej

Zakres notyfikacji CNBOP-PIB obejmuje 37 norm zharmonizowanych. CNBOP-PIB prowadzi badania i procesy oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych w zakresie norm hEN:

Systemy sygnalizacji pożarowej:

EN 54-2 Centrale sygnalizacji pożarowej

EN 54-3 Pożarowe urządzenia alarmowe – Sygnalizatory akustyczne

EN 54-4 Zasilacze

EN 54-5 Czujki ciepła – Czujki punktowe

EN 54-7 Czujki dymu – Czujki punktowe działające z wykorzystaniem światła rozproszonego, światła przechodzącego lub jonizacji

EN 54-10 Czujki płomienia – Czujki punktowe

EN 54-11 Ręczne ostrzegacze pożarowe

EN 54-12 Czujki dymu – Czujki liniowe działające z wykorzystaniem wiązki światła przechodzącego

EN 54-17 Izolatory zwarć

EN 54-18 Urządzenia wejścia/wyjścia

EN 54-20 Czujki dymu zasysające

EN 54-21 Urządzenia do transmisji sygnałów alarmowych i uszkodzeniowych

EN 54-23 Sygnalizatory optyczne

EN 54-25 Urządzenia wykorzystujące łączność radiową

EN 14604 Autonomiczne czujki dymu

CNBOP-PIB prowadzi również badania i procesy oceny oraz weryfikacji stałości właściwości użytkowych w zakresie:

- Dźwiękowych systemów ostrzegawczych
- Systemów kontroli rozprzestrzeniania dymu i ciepła:
- Hydrantów przeciwpożarowych zewnętrznych
- Hydrantów przeciwpożarowych wewnętrznych
- Stałych urządzeń gaśniczych

Więcej informacji udzieli Państwu:

CENTRUM OBSŁUGI KLIENTA:

Telefon. (+48) 22 789 11 11 Fax.: (+48) 22 769 33 45 e-mail: cok@cnbop.pl